

2) запровадження та розробка ефективного механізму контролю за виконанням місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування делегованих їм повноважень, що стосуються вирішення житлових питань;

3) покращення якості аналітики ринку, яка сьогодні представлена консалтинговими й ріелторськими компаніями і відображає, як правило, короткострокові коливання, а не тенденції ринку.

Література

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Петрищенко Н. А., Андріанов В. С., Рижова Г. Р. Дослідження ринку нерухомості в Україні. *Економіка та управління національним господарством*. 2018. № 25. С. 135–139.
3. Форум нерухомості Address.ua. URL: <https://address.ua/>.

УДК 368

*Маслій Олександра Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент,
Перегінець Юлія Ярославівна,
студентка,*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)*

СТРАХУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ

В умовах пандемії та карантинних обмежень функціонування туристичної галузі суттєво ускладнилося. Зважаючи на епідемічну небезпеку страхування туристичних ризиків відіграє важливу роль у відновленні туристичної діяльності та подальшому розвитку туризму як на національному, так і на міжнародному рівні.

Якщо проаналізувати вплив видів і форм туризму на різновиди страхових продуктів, то можна виявити певну закономірність. Після запровадження в Україні безвізового режиму до держав-учасниць Шенгенської угоди в 2017 році відбувався стрімкий розвиток міжнародного виїзного туризму. Разом із цим показники в'їзного та внутрішнього туризму в Україні також мали позитивну динаміку до зростання, в результаті чого розвивалися відповідні види туристичного страхування в Україні. Проте внаслідок пандемії COVID-19 у 2020 році туристична галузь і відповідно страхування туристичних ризиків різко скоротилося й лише в середині 2021 році відновилося зростання в цій галузі, а туристичні ризики життя і здоров'ю подорожуючих при цьому суттєво підвищилися, що актуалізує проблематику дослідження страхування в туризмі.

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про туризм» страхування туристів (медичне та від нещасного випадку) є обов'язковим і здійснюється суб'єктами туристичної діяльності на основі угод зі страховими компаніями, які мають право на здійснення такої діяльності [1]. Варто виділити дві форми туристичного страхового обслуговування: компенсаційне та сервісне. Перша форма включає в себе оплату всіх витрат самим туристом і подальша компенсація збитків при поверненні в Україну. При сервісному туристичному страхуванні страхове відшкодування та інша необхідна

допомога туристу, що застрахував туристичні ризики, надається одразу ж після повідомлення ним про страховий випадок. Особливим видом страхування туристичних ризиків є асианс – перелік послуг (у межах страхової угоди), які надаються у необхідний момент за кордоном у натурально-речовій формі або у вигляді грошових коштів через технічне (ремонт автомобіля), медичне і фінансове сприяння.

Одним із основних видів страхування в туризмі є медичне страхування, яке здебільшого покриває всі витрати на медичні послуги, послуги стаціонарного лікування, перевезення машиною швидкої допомоги, придбання ліків, догляд за хворим, а у випадку смерті за кордоном-транспортування тіла на батьківщину. Не менш важливим є страхування від нещасних випадків. Страховим випадком визнаються: смерть застрахованого, що настала у результаті нещасного випадку, який стався із застрахованим під час дії договору страхування; інвалідність, одержана в результаті нещасного випадку; часткова втрата працездатності у результаті нещасного випадку, який мав місце під час дії договору страхування [2].

Відповідно до офіційної статистичної звітності, за видами мотивації виділяють такі види подорожей з метою туризму: службову поїздку, організований туризм, приватну поїздку. Ст. 4 Закону України «Про туризм» залежно від категорій осіб, які здійснюють туристичні подорожі, їх цілей, об'єктів, які відвідуються, чи інших ознак виділяють такі види туризму: дитячий, молодіжний, сімейний, для осіб похилого віку, культурно-пізнавальний, лікувально-оздоровчий, сільський, автомобільний, самодіяльний ін. [1]. Кожен із представлених форм і видів туризму потребує специфічного страхового покриття, яке відрізняється лімітом відшкодування, переліком ризиків та обмеженнями страхового покриття. Типові страхові програми, як правило, не діють для громадян, які виїжджають за кордон із метою працевлаштування, а також для спортсменів та осіб, які планують займатися активним відпочинком. Для осіб, які здійснюють багаторазові поїздки за кордон протягом року, призначені спеціальні програми. Існує чотири страхові програми у туризмі:

- тип «А» – швидка медична допомога, амбулаторне та стаціонарне обслуговування, стоматологічна допомога, медикаменти, евакуація;

- тип «В» – додатково до програми «А» забезпечується евакуація дітей до 14-16 років, візит близького родича на 4-5 днів, переоформлення проїзного документа у разі необхідності дострокового вильоту, пошук загубленого туриста в горах, джунглях, тощо;

- тип «С» – опції програми «В», плюс пошук втраченого багажу, юридичні послуги, відшкодування витрат у випадку втрати закордонного паспорта;

- тип «D» – до програми «С» додається комплекс послуг з підтримки автомобіля.

В Україні для страхових компаній, що надають послуги зі страхування туристичних ризиків, більш рентабельними є порівняно недорогі страхові продукти із невеликим переліком страхових ризиків, ймовірність виплати за якими є низькою. При цьому значна кількість туристичних ризиків може не визнаватися страховими, зокрема, якщо вони пов'язані з терористичними актами, військовими діями (такі випадки віднесені до категорії форс-мажорних обставин). До винятків також відносять умисне заподіяння собі тілесних ушкоджень, самогубство, участь у бійках, травми при перебуванні туриста у стані алкогольного сп'яніння тощо. Варто відзначити, що найбільш не вигідними для страховиків напрямами туризму є країни масового відвідування, такі як Туреччина і Єгипет, адже у літній сезон рівень збитковості за такими туристичними ризиками може досягати 240%.

Слід відзначити недостатньо високу якість послуг зі страхування туристичних ризиків українськими страховими компаніями. Так, для прикладу, у страхувальників можуть виникнути технічні проблеми зі зв'язком, внаслідок чого буде важко зв'язатися з асистуючою компанією у країні перебування. При цьому за отримання супутніх послуг встановлюється додаткова плата. Наприклад, страхування багажу діє тільки на час перевезення, а щоб застрахувати багаж на весь час поїздки, туристу доведеться придбати окремий поліс.

Отже, страхування туристичних ризиків є актуальним напрямом розвитку страхування в умовах епідемічної небезпеки. При цьому існує ряд проблем при страхуванні туристичних ризиків, зокрема, низька страхова культура населення, технічні та побутові проблеми в країні перебування (відсутність телефонного зв'язку з асистуючою компанією, при оплаті медичних послуг готівкою тощо), надання некваліфікованої медичної допомоги на місці та інші, що перешкоджають розвитку страхування в туризмі.

Література

1. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.10.2021).

2. Страхування: практикум: навч. посіб. / за ред. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 607 с.

УДК 338.1

Вовченко Оксана Сергіївна,

кандидат економічних наук, старший викладач

Таранець Богдан Владиславович, Белкіна Марія Олександрівна,

студенти

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Україна)

РИНКИ КАПІТАЛУ ТА ТОВАРНІ РИНКИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Розвинутий фінансовий сектор є основною умовою для зростання економіки будь-якої країни. Один із основних елементів повноцінного фінансового сектору – розвинутий ринок капіталу, тобто, такий:

- на якому можна залучити фінансування за допомогою різних інструментів, і вартість фінансування є прийнятною;
- де інвестори отримують достатню інформацію для прийняття зважених рішень;
- який дозволяє учасникам ефективно управляти своїми ризиками;
- де транзакції відбуваються на конкурентних та прозорих умовах.

Щодо товарних ринків, то першочергового значення для їх розвитку в Україні набуває удосконалення діючих механізмів технічного регулювання (стандартизація) і ліцензування, державних закупівель, а також захисту інтелектуальної, майнової власності на основі врахування сучасної світової практики і конкурентного середовища.